

Det bedste til de mindste

Liberal Alliances udspil om
udvidet valgfrihed på
daginstitutionsområdet





Lad forældrene vælge det bedste til deres børn

Liberal Alliance vil indføre et "fritvalgsbevis" og fuld gennemsigtighed på pasningsområdet, så forældre frit kan vælge vuggestue, børnehave eller dagpleje efter behov. Vi vil gøre op med den centralistiske pladsanvisning og gøre det lettere at oprette private institutioner og pasningsordninger. Kommunerne skal forpligtiges til at stille informationer om alle institutioner og dagplejere i kommunen til rådighed for borgerne på en overskuelig måde, og alle pasningsordninger og institutioner skal oplyse om pædagogik og relevante nøgletal for borgerne, så det bliver let at sammenligne og træffe valg på et oplyst grundlag. Samtidig vil vi sikre, at private institutioner ikke stilles ringere end kommunale tilbud, og at pengene altid følger med barnet, så forældre også kan passe deres helt små børn hjemme, hvis de ønsker det. På denne måde giver vi magten tilbage til de, der kender mest til børnenes behov; forældrene.

Frihed og albuenum til at skabe den bedste omsorg for de mindste

Liberal Alliance tror på, at mennesker trives bedst i frihed. Vi tror, mennesker har brug for albuenum og plads til selv at indrette sig, som de finder det bedst. Derfor skal vi sikre en mangfoldighed af tilbud og frihed til at vælge imellem dem. Sådan er det ikke på daginstitutionsområdet i dag.

Kommunerne har en særstilling, som gør, at de kan gøre det meget besværligt for selvejende og private institutioner at etablere sig, og det begrænser forældres valgfrihed. Blandt andet derfor udgør private daginstitutioner og puljeinstitutioner i dag en meget lille del af det samlede marked for daginstitutioner.

Derfor vil Liberal Alliance styrke valgfriheden med en udvidet fritvalgsordning på daginstitutionsområdet for dermed at tage et opgør med kommunernes monopolstatus. For Liberal Alliance handler det om at flytte indflydelse fra det offentlige til forældrene. Og at skabe rammerne for, at forældre og civilsamfund i samarbejdet med det pædagogiske personale tager et større ansvar for børnene og institutionen.

Det skal være lettere at starte institution og dagpleje

Med hjemmel i dagtilbudsloven har kommunerne en særstilling på dagsinstitutionsområdet, som i vid udstrækning gør det muligt at kontrollere udviklingen på dagpasningsområdet og besværliggøre etableringen af nye, private daginstitutioner. Det er grunden til, at private daginstitutioner og puljeinstitutioner i dag kun udgør så forholdsvis en lille del af markedet på trods af, at man i 2005 netop ændrede lovgivningen med henblik på at styrke privates mulighed for at etablere



daginstitutioner og dermed give forældre et frit valg mellem private og offentlige dagtilbud. Den måde, området er indrettet på, betyder, at der er alt for lidt plads til at tage et initiativ og starte et nyt tilbud, som forældre ønsker til deres børn, fordi det afhænger af den enkelte kommunes velvilje til have alternativer til den offentlige pasning.

Fjern barrierer for selvejende og private aktører

Kommunerne optræder både som godkendelsesmyndighed, konkurrent, tilsynsmyndighed og løbende samarbejdspartner. Det betyder for eksempel, at kommunerne kontrollerer sine konkurrenter. Det er ikke hensigtsmæssigt. Det er det heller ikke, at forældre nærmest pr. automatik – når sundhedsplejersken første gang kommer på besøg – anbefales at skrive barnet op i kommunens pladsanvisning og dermed ikke præsenteres for de private tilbud. Kommuner har ikke pligt til at oplyse forældre om muligheden for at vælge en privat institution, og selvom de fleste kommuner oplyser om muligheden på deres hjemmeside, så er informationen oftest ikke særligt fyldestgørende. Selvejende institutioner har ikke fri etableringsret, men kan kun blive oprettet, hvis kommunen ønsker at indgå en driftsoverenskomst. Desuden oplyser de private institutioner, at blandt andet kommunernes ret til at opkræve depositum og den såkaldte leverancegaranti - som er et beløb, der svarer til 3 måneders drift af daginstitutionen, bidrager til at skabe ulige konkurrencevilkår og barrierer for etablering og drift af private institutioner. Kommunen bør give slip på at styre udbuddet af pladser, og derfor foreslår Liberal Alliance, at:

- Kommunerne skal stille en hjemmeside til rådighed for borgerne med oversigt over alle pasningstilbud – både offentlige og private
- Kommunerne forpligtes til løbende at godkende pasningstilbud ud fra enkelte kriterier – og ikke blot en gang om året
- Private og selvejende institutioner og dagplejere må ikke pålægges andre og skrappe krav ved etablering end de kommunale institutioner / dagplejere
- Udbuddet af pladser skal drives af forældrenes efterspørgsel – ikke af kommunen

Fuld valgfrihed og overblik til forældrene

Udbuddet af pasningsordninger bør i højere grad afspejle, hvad forældrene efterspørger, frem for hvad kommunen ønsker at tilbyde. Med en hjemmeside, der samler alle tilbud, både kommunale, selvejende og private, bliver det meget lettere for forældre at danne sig et overblik over mulighederne. På den måde vil



det også blive muligt for forældre at sammenligne tilbuddene på en række parametre – både indenfor og udenfor kommunen. Liberal Alliance vil derfor sikre, at:

- Kommunerne tildeler borgere med små børn et fritvalgsbevis, der frit kan omsættes til pasning i en offentlig eller privat pasningsordning
- Alle institutioner skal opgive informationer om institutionens/pasningsordningens pædagogiske profil
- Alle institutioner skal opgive nøgletal som uddannelsesniveau hos de ansatte, normering (antal børn per voksen omsorgsperson), sygefravær og medarbejdergennemstrømning.
- Alle forældre skal kunne passe deres lille barn hjemme i ét år under forudsætning af, at den forælder, der passer barnet, er gået fra fuld beskæftigelse til barsel. Det vil sikre, at pengene også følger barnet ved pasning i hjemmet.

Disse forslag vil betyde, at

- Forældre får mulighed for let og overskueligt at vælge ud fra et mere mangfoldigt udbud af institutioner og pasningsordninger
- Forældre kan vælge blandt differentierede ordninger, hvilket kan gøre det muligt at vælge mellem flere eller færre pasningstimer efter behov

Uddybende om fritvalgsbeviset

Med et fritvalgsbevis slipper forældrene for det papirarbejde, der i dag er forbundet med ansøgningsprocedurer og anvisning til pasningsordninger, fordi de hurtigt og nemt kan bruge beviset til at få passet deres barn der, hvor de foretrækker det. Det vil være op til kommunerne at fastsætte fritvalgsbevisets størrelse, og der vil stadig være mulighed for forældrebetaling for daginstitutionspladserne. Eventuel forældrebetaling fastsættes af institutionerne selv, men den vil fortsat maksimalt udgøre 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter.

Tilsyn og tryghed

De frie skoler står selv for at føre tilsyn. Inspireret af den model, som er delt mellem skolerne selv og myndighedstilsynet, skal daginstitutioner også selv føre tilsyn. Tilsynet skal sikre, at tilbuddet lever op til de fastsatte kvalitetsstandarde, og det skal være et krav, at alle ledere af dagtilbud skal være faguddannede eller have kvalifikationer, der er tilsvarende eller bedre end en uddannet pædagog. Forældre skal desuden have mulighed for at evaluere og anmelde institutioner og dagplejere på kommunens hjemmeside, der giver forældre et overblik over institutionerne i kommunen.



Økonomiske barrierer skal fjernes

De offentlige tilskud til henholdsvis offentlige og private institutioner bør gennemgås, således at økonomiske barrierer, der skaber ulige konkurrencevilkår og gør det mindre attraktivt at drive, udvide eller oprette nye private institutioner, revideres eller fjernes.

Liberal Alliance